

בס"ד
פר' וישב - חנוכה
גיליון רכ"ד
שנה ה'
כסלו תשפ"ד

בדרו אמונה

במשנת מרן רשכבה"ג הדרך אמונה זללה"ה



על הניסים ועל הנפלאות - הלכות החנוכה מרביה"ק רשכבה"ג מרן זצוק"ל.



מיגו דאיתקצאי בנר חנוכה

שאלה. אדם שבערב שבת הדליק ליד החלון וסגר אותו שלא יכבו הנרות, האם מותר לו לפתוח את החלון לכשיכבו הנרות או שנאמר שהחלון התקצה בבין השמשות. תשובה. **מותר.**

...

ציצית ונר חנוכה

שאלה. אדם שברגע שבא להדליק נ"ח בדק ציציתו ורואה שהיא פסולה האם יתעסק בתקון הציצית ורק אז ידליק או שיורידנה וידליק ואח"כ יתקן הציצית. תשובה. **יורידנה.**

...

שיעור השמן בחנוכה

שאלה. מה הדין מי שהדליק נ"ח במקום שכמות השמן ששם אינה מספיקה לרוח המצויה שם, ובסוף כלל לא היה רוח ודלק חצי שעה, האם יצא ידי חובה או מכיון שבשעת ההדלקה לרוח שם אין זה מספיק לא מהני. תשובה. **יתכן שיצא.**

...

אשתו מדלקת עליו נ"ח והוא בחו"ל

שאלה. מי שאשתו מדלקת עליו נ"ח בא"י והוא בחו"ל ושם עדיין לא הגיע הלילה ואינו חנוכה האם יצא בהדלקת אשתו. תשובה. **מסתבר שלא.**

...

הרחמן הוא יעשה לנו ניסים - לבקש על נס

שאלה. בחנוכה שכח על הניסים הדין הוא שאומר הרחמן הוא יעשה לנו נסים וגו', ולכאורה הרי אסור לבקש על ניסים. תשובה. **מבקשים על לעתיד לבוא בימי המשיח.**

...

ידיעת מעשה נס חנוכה

שאלה. האם מי שלא יודע את מעשה נס החנוכה, חסר בקיום המצוה שלו אף כשמדליק נ"ח. תשובה. **סגי שיודע שהיה נס.**

...

חנוכה ימי שמחה למאי נ"מ

שאלה. הרמב"ם כתב על ימי חנוכה שהם ימי שמחה, א"כ מדוע לא כתב שצריך לעשות סעודה, וא"כ למאי נ"מ שזה ימי שמחה. תשובה. **נ"מ למי שיש לו דין עם גוי ידין עימו.**



הדליק בביהכנ"ס ואין אתו איש בבית

שאלה. הדליק בבית הכנסת הדין הוא שחוזר ומדליק בביתו, מה הדין אם אין איש איתו בבית האם ג"כ חוזר ומדליק בברכה. תשובה. **כן.**

...

שיעור הדלקה בבית הכנסת

שאלה. בנרות חנוכה בבית הכנסת, האם השיעור הוא חצי שעה, או רק כדי זמן תפילת ערבית, ואם נתן הרבה שמן האם מותר לכבות בסוף מעריב לאחר שעזבו כל הקהל. תשובה. **חצי שעה, ולא יכבה קודם.**

...

קטן האם מדליק נרות ביהכנ"ס

שאלה. האם קטן שהגיע לגיל חינוך יכול להדליק את הנרות בבית הכנסת. תשובה. **לא נהגו.**

...

הדלקה בעשרה בבית הכנסת

שאלה. הדין הוא שאין מברכים בבית הכנסת רק כשיהיה עשרה, האם קטן שהגיע לחינוך מועיל לענין זה, וכן אשה האם מצטרפת לענין זה. תשובה. **לא.**

...

אבל האם יכול להדליק בבית הכנסת

שאלה. אבל בתוך ל' על אביו ואמו האם יכול להדליק בנר ראשון בבית הכנסת, או שיש לאסור זאת מצד שמחה. תשובה. **לא.**

...

נ"ח בשטיבלאך של בית הכנסת

שאלה. בית הכנסת שיש בו הרבה מנינים בכמה חדרים זה אחר זה, האם כולם יוצאים בהדלקת חנוכה אחת בתחילה. תשובה. **כן.**

...

הוסיף בנרות.

שאלה. הדליק ביום שלישי דחנוכה ארבע נרות האם יצא ידי חובה, או שקלקל עכ"פ את ההידור, או שלא קלקל כלום בזה. תשובה. **קלקל גם ההידור.**

פרסומי ניסא מצות קידוש ה'

שאלה. האם בפרסומי ניסא מקיים מצוות קידוש ה'.
תשובה. **אולי**.

...

עניני חנוכה בפרק במה מדליקין

שאלה. למה נסדר עניני חנוכה בתלמוד בבלי, בפרק במה מדליקין ולא במסכת מנחות ששם יש עניני הדלקת המנורה.

תשובה. **מנורה דאורייתא וזה דרבנן ושייך יותר לנר שבת**.

...

האיסור ללמוד חכמת יון

שאלה. למה רבי ישמעל נקט הלשון פרכדיגמא שזהו בלשון יווני, הרי הוא שאומר שאסור ללמוד חכמת יון, א"כ מדוע השתמש בלשונם.

תשובה. **שידעו היטב הכוונה**.

...

להבהב הנרות בשבת ובחנוכה

שאלה. האם יש עניין להבהב הנרות בשבת ובחנוכה כשלא ברור שזה מועיל לנר שידלק יפה יותר.

תשובה. **גם אם ספק ראוי להבהב**.

...

בשיטת הגר"א שמתחיל להדליק בנר הימיני

שאלה. שיטת הגר"א שמדליקין הנר הימני ביותר ליד המשקוף, וטענתו שאין לברך על הנר שמוסיפין שאין זה עיקר המצוה, לכאורה לא מובן הרי מה שהדליק ראשון הוא עיקר המצוה ולא משנה היכן הוא.

תשובה. **עיקר מתחיל מהדלת**.

...

מעלין בקודש בנר חנוכה

שאלה. הגמ' (שבת כא:) אומרת שדעת ב"ש שמוסיף והולך בנר חנוכה הוא מצד שמעלין בקודש, וכי נר חנוכה יש בו קדושה ששייך לומר עליו מעלין בקודש.

תשובה. **מצוה כמו קדושה**.

...

המנהג להפסיק בלימוד להדליק ולא להדליק ע"י אשתו

שאלה. למה נהגו להפסיק בלימוד לצורך הדלקת נר חנוכה, הרי יכול להדליק זאת ע"י אשתו וכשאפשר לקיים ע"י אחרים לא מבטלין תורה, וגם יכול להדליק בסוף לימודו שעדיין בזמננו לא כלתה רגל מהשוק.

תשובה. **מצוה בו יותר מבשלוחו**.

...

האם צריך הדלקה הניכרת לשם מצוה

שאלה. יש להסתפק האם יוצא ידי חובה כשהדליק נר שהרואה אינו יודע האם זה לשם נר חנוכה או נר סתם לצורכו, ולמשל ביום א' דחנוכה הדליק אחד במנורתו נר וחבירו הדליק בצידה השני במקום שצורת החנוכה אומרת שהוא מקום המיועד להדליק בו השמש האם יצא ידי חובה שהרואה חושב שהנר זה הוא שמש.

תשובה. **צ"ע**.

קדימה קר"ש או נר חנוכה.

שאלה. מי שיש באפשרותו לקיים או מצוות קר"ש או מצוות נר חנוכה מה יעשה, ולמשל הוא עומד בדקות האחרונות של הלילה ולא קרא קר"ש ולא הדליק נרות חנוכה מה יעשה, דהנה קריאת המגילה מצינו שמבטל אף למצוה דאורייתא משום פרסומי ניסא, לדעת הט"ז שם האם גם כאן נאמר כן.

תשובה. **קשה לדחות דאורייתא**.

...

לפרסם הנס לעוברי עבירה.

שאלה. מי שיש לו בביתו שתי חלונות ואחד פונה לרחוב שנוסעים שם רבים בשבת ר"ל, האם ידליק לכיוון החלון הזה ששם יש יותר פירסומי ניסא, או דלמא מכיון שהם מחללי שבת להם אין עניין לפרסם הנס, וצ"ע. או דלמא אדרבה להם יש עניין לפרסם הנס יותר מלפרסם לאלו שיודעים את הנס על בוריו.

תשובה. **כמו גויים**.

...

נתקל בנר חנוכה

שאלה. מה הדין, אדם הלך ברחוב ונתקל בחנוכה שאיש אחר הניחה על פתח ביתו מבחוץ, ושבר את החנוכה, ונתלכלכה חליפתו בשמן מי יהיה חייב להלכה ולמעשה.

תשובה. **מדומה דהלכה כרבי יהודה**.

...

בשכח לברך שעשה נסים לברך אח"כ בשעה שהנרות דולקות שאלה. שכח בשעת ההדלקה לברך שעשה נסים ונזכר לאחר מכן כשהנרות דולקות האם יברך לא גרע מברכת הרואה.
תשובה. **ייתכן**.

...

הדליק מעל כ' אמה

שאלה. הדליק בפסול ולמשל למעלה מכ' אמה, האם צריך לחזור שוב ולהדליק אף את נרות ההידור, או סגי שידליק שוב נר אחד ותו לא דיותר מכך אינו מחוייב.
תשובה. **הכל**.

...

שלום בית עדיף מנ"ח

שאלה. הנה הדין דנר שבת קודם לנר חנוכה משום שלום ביתו עדיף, יש לעיין האם אמרו כן רק לגבי נר שבת, או בעלמא לגבי כל דבר שלום ביתו עדיף מנרות חנוכה, ולמשל מי שרצה להדליק בחלון החדר הפונה לרה"ר דשם יש פרסומי ניסא, ואשתו לא רוצה שידליק שם אלא במקו"א שאין כ"כ פרסומי ניסא האם אמרינן דשלום בית עדיף מנר חנוכה, או שכ"ז רק לגבי נר שבת.

תשובה. **רק לנר שבת**.

...

לכבות נר חבירו בשביל להדליק

שאלה. מה הדין במי שאין לו נר להדליק האם יכול לכבות נר חבירו דהרי השני כבתה אין זקוק לה, ויצא ידי חובה, וא"כ עכשיו יכול השני לקיים בזה חובת ההדלקה, או שאינו רשאי לכבות הנרות תוך חצי שעה.

תשובה. **חלילה**. [מלוקט מספר שמחת מרדכי]

לע"ג קוה"ק רבן של כל בני הגולה מרנא האילת השחר

ראש הישיבה רבינו אהרן יהודה ליב בן רבי נח צבי שטינמן זצוק"ל

נלב"ע יום המר והנמהר כ"ד כסלו תשע"ח